

tet forøget med gennemsnitlig 4,4 pct. årligt i faste priser og 10,9 pct. årligt i løbende priser. I perspektivplanen er der regnet med, at realvæksten i de kommende år bliver ca. 1 pct. mindre. Målt i 1972-priser vil bruttonationalproduktet under denne forudsætning vokse fra ca. 155 mia kr. i 1972 til ca. 190 mia kr. i 1978. Forudsættes en indenlandsk prisstigning på ca. 4½ pct. årligt i de kommende år, betyder dette, at bruttonationalproduktet i 1978 vil andrage ca. 230 mia kr. i dette års priser, hvilket antagelig vil kræve en import af varer og tjenester på ca. 67 mia kr., imod ca. 42 mia kr. i 1972. Eksporten skal altså være ca. 70 mia kr. i 1978 i dette års priser imod ca. 42 mia kr. i 1972 for at give det ønskede overskud på ca. 3 mia kr. Til rådighed for forbrug og investering vil der være ca. 227 mia kr. i 1978 i dette tilfælde.

Eksport og hjemmeforsyning i og udenfor EF.

Antages nu, at denne målsætning kan opfyldes i tilfælde af medlemsskab af EF, der som omtalt i afsnittet om landbrugets forhold gav mulighed for en landbrugseksport (efter fradrag af bidrag til EF's budget) på ca. 10,6 mia kr., skal byerhvervenes eksport af varer og tjenester i 1978 beløbe sig til 59,4 mia kr.

Hvis vi i stedet for medlemsskab vælger en frihandelsaftale med EF, vil bruttonationalproduktet blive lidt lavere end de nævnte 230 mia kr., idet Danmark da vil gå glip af fordelen af de ekstraordinært høje landbrugspriser i EF. I det foranstående afsnit om landbruget er denne fordel beregnet til højst 2,1 mia kr. i 1978 efter fradrag af bidrag til EF's budget. I modsat retning tæller, at vi ved deltagelse i en frihandelsordning kan undgå at måtte betale de lidt højere råvarepriser, der følger med medlemsskab. I industriafsnittet er denne besparelse anslået til ca. 600 mill. kr. i 1978, med mulighed for udsving i begge retninger. Bruttonationalproduktet, der udtrykker værdien af den indenlandske produktion, bliver altså $2,1 \text{ mia kr.} \div 0,6 \text{ mia kr.} = 1,5 \text{ mia kr.}$ mindre, hvis vi vælger at stå udenfor EF.

Bruttonationalproduktet bliver således 228,5 mia kr. i stedet for 230 mia kr. Det beløb, der står til rådighed for forbrug og investering i 1978, bliver 225,5 mia kr. i

stedet for 227 mia kr. eller 0,6 pct. mindre, end hvis vi havde tilsluttet os EF, når der i begge tilfælde skal være et overskud på vare- og tjenestebalancen på ca. 3 mia kr. i 1978.

Ved en frihandelsaftale bliver importen lidt mindre end de 67 mia kr. i 1978, der forudses i medlemssituationen. Dels vil råvarerne som nævnt være lidt billigere, dels vil den lidt svagere forbrugsstigning betyde lidt lavere import. Antager man, at importbehovet bliver 66 mia kr. i denne situation, er der også taget hensyn til, at omstillingsprocessen måske vil kræve lidt ekstra import.

Hvis betalingsbalancemålsætningen skal holdes, skal den samlede eksport være 69 mia kr., hvoraf landbrugseksporten, som omtalt i landbrugsafsnittet, antages at udgøre ca. 7 mia kr. i 1978. Byerhvervenes eksport af varer og tjenester skal således stige til 62 mia kr. fra ca. 34 mia kr. i 1972 eller 10,5 pct. årligt. Som nævnt ville kravet til byerhvervenes eksport blive lidt mindre, hvis vi indmelder os i EF, — 59,4 mia kr. i 1978, svarende til en årlig stigning på 9,8 pct. fra 1972 til 1978.

Til sammenligning tjener, at byerhvervenes eksport af varer og tjenester i 1960'erne steg gennemsnitlig 12,5 pct. årligt i løbende og 10 pct. årligt i faste priser. Mulighederne for en årlig eksportstigning for byerhvervene på omkring 10 pct. i løbende priser i de kommende år kan ikke på forhånd anses for urealistiske. Den lidt stærkere vækst, der forudsættes i frihandelssituationen, vil blive lettet ved, at der i så fald også vil være forholdsvis mere kapital og arbejdskraft til rådighed for byerhvervene på grund af indskrænkningerne i landbrugsproduktionen.

Det er ved disse overslag forudsat, at vilkårene for eksport af tjenester — søfart, turisme m. v. — ligesom for industrieksportens vedkommende ikke vil være ugunstigere i tilfælde af, at vi vælger at stå udenfor EF, end hvis vi bliver medlem. Der foreligger intet, der indicerer, at medlemsskab skulle give bedre mulighed for eksport af tjenester.

Der er endvidere regnet med, at de prismæssige fordele for eksporten af fisk (ca. 1 mia kr. i 1971), der muligvis kan være forbundet med medlemsskab, stort set opvejes af de vanskeligheder, der må forventes for